

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.958.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 27. novembra 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 139.

Iz seje odbora Zveze industrijcev.

Dne 18. novembra t. l. se je pod predsedstvom g. Drag. Hribarja, predsednika Zveze industrijcev in načelnika Industrijskega odseka v dose-danji ljubljanski Zbornici za trgovino, obrt in industrijo vršila XXII. redna seja Odbora Zveze industrijcev, na katero so se povabili in katere so se udeležili tudi oni gospodje novo-izvoljeni člani industrijske sekcije ljubljanske Zbornice, ki sicer še ne pripadajo Odboru Zveze industrijcev. Seja je bila zlasti pomembna zato, ker so se v njej zbrani predstavniki slovenske industrije združili v soglasno in odločno manifestacijo za nemudno konstituiranje naše Zbornice.

Uvodoma je g. Drag. Hribar pozdravil vse navzoče, imenoma pa novo izvoljene člane Zbornice gg. R. Diehla, Julija Glaserja ter Ivana Rebeke, starega in zaslužnega borca za napredek slovenske obrtnosti, katere se razvija v smeri industrijske produkcije. Nadalje še posebej pozdravlja g. dr. F. Windischerja, ki prisostvuje seji kot podpredsednik Centrale industrijskih korporacij v Beogradu.

V kratkem pozdravnem nagovoru je nato predsednik Hribar orisal potek volitev v našo Zbornico, ki je parlament slovenskega produktivnega dela v trgovini, industriji in obrti. Volitve v Industrijski odsek te Zbornice so se vršile v redu, ne da bi ona nespornost, ki so nastala neposredno pred volilnim aktom, bistveno uplivala na rezultat volitev. Do malih izjem so bili izvoljeni članom industrijske sekcije le gospodje, kojih imena so bila vsebovana v kandidadni listi Zveze industrijcev. Zato smemo biti uverjeni, da bo v bodoče razmerje naše organizacije do ljubljanske Zbornice še vse bližje in srčneje, nego je bilo že do sedaj.

Nato se g. Hribar v vznešenih besedah spominja pokojnega dolgoletnega člana Odbora g. Andrije Jakila, katerega ime je za vedno spojeno s postankom industrijskega dela v združenju Sloveniji.

Po prehodu na dnevni red se odobri zapisnik seje Odbora od 26. avgusta 1926, v kateri se je bila ustanovila kandidadna lista za zbornične volitve v Industrijskem odseku. Neposredno nato povzame zopet besedo g. Hribar, da v imenu Predsedništva Zveze industrijcev prikaže sedanji položaj naše Zbornice in nujno potrebo, da se leta nemudno konstituirajo in začne z rednim poslovanjem. Pri tem je opozoril na one važne momente, ki pričajo za nujnost take zahteve.

Zadnjič se je ljubljanska Zbornica redno konstituirala leta 1913. Razume se, da je bilo njeno delovanje za časa svetovne vojne zelo otežkočeno in omejeno. Leta 1919 se je raztegnil delokrog Zbornice na vso Slovenijo in se je število njenih članov dopolnilo s kooptacijo uglednih zastopnikov trgovine, industrije in obrti zlasti iz bivše štajerske dežele. Tako pomlajena Zbornica je mogla začasno vršiti svoje posle, vendar se je zdelo potrebno, da se zbornični zakon prilagodi novim razmeram in da se ustanovi nov volilni red. Že leta 1921 je Zbornica predložila gospodu resortnemu ministru in Kraljevi vladni svoje tozadevne predloge. Žal je trajalo do leta 1926., predno se je konečno uveljavil sedanji volilni red in so se mogle izvršiti volitve. Te volitve so potekle ob intenzivni

agitaciji in ob nervoznem zanimanju naše javnosti. Če tudi izid volitev ni zadovoljil vseh političnih faktorjev v deželi, smo si bili vsi v svesti, da se bo nova Zbornica v polni meri zavedala svojih dolžnosti napram deželi in državi. Mi živo čutimo, da je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani po svojih stanovskih tradicijah in po zavednosti vseh članov dragocena institucija, ki je Sloveniji v ponos in ki bo vestno in uspešno delovala v prid domačega gospodarstva, kakor v korist narodnega gospodarstva lepe naše države. Vsa Slovenija je složna v zavesti, da je ljubljanska Zbornica danes najvažnejši organ v našem gospodarskem delu. Zato jo hočemo čuvati in braniti. Lahko rečemo, da danes ni resnega Slovenca med trgovci, obrtniki ali industrijci, ki bi mogel nastopiti proti tej naši gospodarski skupščini. Če so se morda neposredno po končanih volitvah prijavili kakšni protesti radi volilnega postopanja, mislimo, da bi se vendar ne smelo zavlačiti konstituiranje izvoljene Zbornice. V splošnem so se te volitve vršile pod nadzorstvom objektivne komisije in pod kontrolo vse javnosti. Če je bila agitacija v političnih dnevnikih deloma preživahna, smo vendar mnenja, da ni mogla bistveno uplivati na konečni rezultat.

Zlasti pa je Zveza industrijcev v Ljubljani in z njo vsa slovenska industrija lahko ponosna na volitev v Industrijskem odseku. Od vsega početka je Zveza industrijcev v svoji kandidadni listi dala prostora resnim možem strokovnjakom brez ozira na njih politično pripadnost in se ta nepristranost vidi tudi v seznamu izvoljenih, ki se do malih izjem sklada s prvotno našo kandidadno listo. Ravno to pa nam daje pravico, da smemo odločno izjaviti:

Ljubljanska Zbornica ne more in ne sme ostati v sedanjem provizornem položaju, ki ovira vse njeno poslovanje, ki zabranjuje vsak iniciativni razmah in niti ne dopušča ustanovitve rednega proračuna. V tem večji meri pa občutimo, da Zbornica ne more s pristojnim povdankom zastopati naše interese glede novih zakonskih projektov, kateri bodo odločilno uplivali na bodoči razvoj našega gospodarstva.

Slovenska industrija, v koje imenu govorimo, je uverjena, da ne more nihče prevzeti odgovornosti za podaljšanje nevdržnega stanja, katero ne-le slabi ugled slovenskega produktivnega dela, ki marveč zadaja nedogledno škodo vsemu našem narodnemu gospodarstvu.

Zbrali smo se danes kot Odbor Zveze industrijcev. Ker pa seji prisostvu-

jejo tudi drugi člani Industrijskega odseka naše Zbornice, smemo po pravici dati to izjavo tudi v imenu Industrijskega odseka Zbornice. Zato predlagamo, da naše zborovanje naslovi na ministra za trgovino in industrijo g. dr. Ivana Krajača glasen apel v tem smislu, da naj g. minister nemudoma skliče prvo sejo slovenske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, da more le-ta konstituirati se in pravilno vršiti prevažne in nujne svoje naloge.

Ta predlog predsedništva je bil brez debate in ob splošnem odobravanju soglasno sprejet.

Po kratkem posvetovanju se nato dopolnila predsedništvo in odbor Zveze industrijcev z volitvijo oz. kooptacijo novih članov. V predsedništvo se izvolila gg. Josip Lenarčič in Rikard Skubec, kot namestnik pa g. dr. Karl bar. Born. Nadalje se kooptira v odbor gg. Ivan Rebek in Konrad Golgranc. Tretje prazno mesto v odboru ostane za enkrat prosto.

Po vrsti dnevnega reda je sledilo poročilo tajništva o tekočih poslih Zveze industrijcev, nato pa referati o novi železniški tarifi, o konferenci pri prometnem Ministrstvu zaradi bodoče železniške mreže, o izenačenju neposrednih davkov in slednjič o stanovanjskem zakonu. Ti referati so povzročili kratke stvarne debate. Poročilo in referati so se vzeli na znanje.

K poročilu tajništva je spregovoril še g. dr. Fran Windischer, da opozori na potrebo zveste solidarnosti vse slovenske industrije. Mestni plinarni mariborska in ljubljanska sta se učenili v posebni strokovni zvezi, ki ima sedež v Zagrebu in zato pripada hrvatskemu Savezu industrijalaca. Vsled tega sta obe podjetji izstopili iz Zveze industrijcev. Ta na sebi malenkosten dogodek je načelne važnosti. Naši ljudje so premehki in se preradi udajajo drugim uplivom. Če hočemo braniti naše interese, morajo naše organizacije biti čim močnejše in morajo zastopati celoto. Tudi če se posamezne stroke industrije organizirajo v posebnih strokovnih zvezah, morajo vendar ostati tudi v skupni slovenski organizaciji. Nerazumljivo je na stvari to, da zapuščajo slovenske organizacije podjetja naših avtonomnih mest, ki imajo zlasti dolžnost podpirati naša skupna stremjenja. Zato predlaga, da se imenom odbora Zveze industrijcev opozorita gospoda mariborski župan in vladni komisar v Ljubljani na naše razloge, katerim bosta oba funkcionarja gotovo pritrčila. Ta predlog se soglasno odobri.

Nato zaključil gospod D. Hribar sejo odbora.

Ustanovitev samostojne sekcije trgovcev-speceristov na drobno v Ljubljani.

Težka gospodarska kriza, ki globoko sega v interese trgovcev vseh strok, sili tako detajliste kakor grosiste, da se v svrhu uspešnejše obrambe svojih interesov organizirajo po strokah v ožje interesne skupine, v samostojne sekcije, ki bi naj omogočale intenzivnejše pospeševanje specijelnih interesov v posameznih sekcijah organizirane stroke.

V Sloveniji so te stroke še popolnoma neorganizirane, vsled česar se je pokazala nujna potreba čim tesnejšega medsebojnega sodelovanja vseh trgovcev iste stroke v cilju intenzivne zaščite skupnih interesov. Prodrlo je spoznanje, da je sodelovanje po strokah velike koristi za vse trgovce.

Na pobudo gremijalnega načelstva se je ustanovila v začetku letošnjega leta sekcija trgovcev s papirjem in pisarniškimi potrebščinami, ki ima svoje poslovne prostore in redne seje ter sestanke v gremijalnih prostorih.

V četrtek 25. t. m. so se pa zbrali na poziv Gremija trgovci speceristi-detajlisti v gremijalni zborovalnici. Udeležba je bila izredno dobra, kar je znak, da čutiljo trgovci speceristi neobhodno potrebo medsebojnega spoznanja ter vzajemnega delovanja za skupne interese.

Zborovanje je otvoril načelnik Gremija g. Ivan Gregorc, kateri je v lepih ter izbranih besedah pozdravil navzoče ter jim pojasnil pomen sestanka. Uvodoma je podčrtal občutno gospodarsko krizo, ki pritiska čimdaljebolj na pridobitne kroge in kateri ni predvideti še konca. Z zadovoljstvom konstatira številno udeležbo in prosi navzoče, da se v bodoče še tesneje oklenejo stanovske organizacije, ki je poklicana, da v tem pogledu deluje v prid članstva.

Nato je gremijalni tajnik g. Šmuc podal izčrpno poročilo, iz katerega posnemamo, kako velike važnosti je ustanavljanje sekcij posameznih trgovskih strok za naše trgovstvo. Opozarja, da so v vseh večjih mestih v državi že ustanovljene take sekcije in morejo tozadevno pokazati že zelo povoljne in zadovoljive uspehe.

Namen sekcije je, da posreduje v korist svojih članov v vseh davčnih, socialnih in drugih važnih gospodarskih vprašanjih. Obširno se je bavil z konzumnimi društvi, ki ogrožajo obstoj trgovcev, osobito pa podeželskih. Povdarjal je važnost davčnega vpra-

DVIG FRANKA IN FRANCOŠKO GOSPODARSTVO.

Vsed dviga franka so šle cene za živila ponovno nazaj, zlasti cene kruha, čaja, surovega masla, kave, riža, čokolade in testenin. Dvignila se je pa cena mesa in mleka. Na drugi strani je povzročil dvig franka nazadovanje inozemskih naročil v eksportni industriji. V večini uvodnih obratov so delovni čas skrčili za dve uri, druge eksportne panoge imajo iste pritožbe, zlasti industrija parfumov. Pritožujeta se nadalje strojna in elektrotehniška industrija. To poroča časopis »Usines« sam. Prejšnja trditev tega časopisa, da dvig franka ne bo imel nobene krize za posledico in da bo francoska industrija tudi po dosegi svetovnotržne cene ostala v inozemstvu na vrhu in da bo kos vsaki konkurenci,

se je izkazala torej kot pomotna. Je isto, kot smo pisali pri norveški kroni; vsak tak dvig mora biti prav polagen, ne pre-hiter.

MEDNARODNE UZANCE ZA TRGOVINO Z ŽITOM.

Težkoče, koje so večkrat nastale pri sklepanju in likvidaciji kupčij z žitom samo vsled zastarelih borznih uzanc, ki niso več v skladu z značajem teh kupčij, so dale splošni zvezi izvoznikov Rumunije v Bukarešti povod za sklicanje konference, na kateri bi se naj zastopniki najširših trgovskih krogov, kakor gospodarskih zbornic, borz, zvez, društev in posameznih tvrdk posvetovali o načinu sporazumne določitve sklepnih pogojev, ki bi popolnoma odgovarjali modernim, praktičnim potrebam teh kupčij. Splošna zveza rumunskih trgovcev predlaga

kot mesto zborovanja Bukarešto. Zborovanje bi se naj vršilo v prvi polovici januarja, od 8. do 15. Udeleženci naj bi se prijavili najkasneje do konca tega meseca na naslov: Asociatiunea Generala a exportatorilor de cereale din Romania, Bucuresti, Galeriile Blanduziei.

IZVOZ NA ŠVEDSKO.

Naš generalni konzul v Stokholmu opozarja, da nudi Švedska za jugoslovansko blago, kakor konoplje, hmelj, koruzo, slive itd. zelo ugodna tržišča in da je želeto, da se naši izvozniki za te trge intenzivneje zanimajo. Generalni konzulat je vsem izvoznikom z brezplačnimi informacijami vedno rade volje na razpolago, zato je pričakovati, da bodo naši izvozniki možnostim vzpostavilve jačjih zvez s Švedsko v bodoče posvečali večjo pozornost.

šanja, delovnega časa, autonomnih doklad itd.

Po referatu gremijalnega tajnika je prešel načelnik g. Gregorc na volitve odbora sekcije. Po kratkem pojasnilu, da morajo biti v odboru samo taki zastopniki, ki imajo resno voljo sodelovanja v prid trgovcev speceristov, je bil izvoljen sledeči odbor: načelnik g. Anton Verbič, trgovec in dvorni dobavitelj, podnačelnik Franc Pavlin, odborniki: ga. Josipina Muc, gg. Andrej Belič, Franc Kolšek, Josip Satran, Franc, Klemenc, A. Mencinger, Ivan Kroželj, Josip Rus, Viktor Šober, ter poslovodja tvrdke Trdina g. I. Adamič.

Pri izvolitvi se je polagala zlasti važnost na to, da so zastopani v odboru vsi okraji mesta Ljubljane. Odbor je bil soglasno izvoljen in bo imel v prihodnjem tednu že svojo redno odborovo sejo, na kateri bo zavzel svoje stališče napram vse perečim vprašanjem.

Nato se je razvila debata o raznih tekočih zadevah, ki se tičejo speceristov. Razveseljivo je dejstvo, da je vladalo na sestanku izredno zanimanje in resna volja za pozitivno delo. Kakor čujemo se osnuje prihodnje dni tudi sekcija trgovcev manufakturistov na debelo in druge.

Želimo gremijalnemu načelstvu pri tem vsega priznanja vrednem delu na organizatoričnem polju v bodoče najboljše uspehe, ker le na ta način je v intenzivni organizaciji dana možnost napredka in razvoja.

Ivan Mohorič:

Problem naše bodoče železniške mreže.

(Konec.)

3. Načrt ing. g. Kuzmanovića.

Načrt ing. Kuzmanovića, direktorja za novogradbo, je smatrati z ozirom na položaj avtorja, ki vodi vsa gradbena dela v centrali že polnih 7 let, kakor tudi z ozirom na to, da je najnovejšega datuma, za najmerodajnejši. Toda prvo, kar mu moramo takoj dodati je, da za progno Zidani most—Zagreb ne predvideva rekonstrukcije. Med novogradbami predvideva on na desetem mestu med drugorednimi progami zgradbo za nas važne zveze Varaždin—Koprivnica, dočim so proge v Sloveniji uvrščene med normalnotirne tretjevrstne železnice in sicer na tretjem mestu Kočevje—Vrbovsko, na četrtem mestu Št. Janž—Sevnica, na 14 mestu Krapina—Rogatec in na 15 mestu Straža—Kočevje. Da so uvrščene v tretjo vrsto, motivira autor ravno tako kot zvanjen načrt s tem, ker so dolžne železnice zgrajene kot take. Za krapinsko železnico ugotavlja, da je njeno zgradbo zahteval generalni štab

in da je potrebna tem krajem iz gošpodarskih razlogov. Za progno Straža—Kočevje in Št. Janž—Sevnica ugotavlja le na kratko, da je njih namen skrajšati pot iz Maribora na Sušak. V tej strukturi bi seveda te proge ne bile za brzovlakov promet, marveč samo za blagovni promet in potniške vlake z brzino 40 km.

4. Načrt univ. prof. Farmakovskega.

Poleg 6 oficijelnih načrtov je bila konferenci predložena študija univ. prof. Farmakovskega. Ima isti nedostatek kakor prejšnji, da za progno Zidani most—Zagreb ne predvideva rekonstrukcije niti pojačanja. Ima pa progno Kočevje—Vrbovsko med tretjevrstnimi progami na tretjem mestu, Št. Janž—Sevnica na 4. mestu, Krapina—Rogatec na 13. mestu, Straža—Kočevje pa na 15. mestu. Tudi on proračunava celokupno potrebo na 11 milijard 695 milijonov dinarjev v papirju. Glede Krapine je istega mišljenja, kakor Kuzmanović, istotako tudi glede proge Kočevje—Vrbovsko, Št. Janž—Sevnica in Straža—Kočevje. Najvažnejše in za nas najdragocenejše pa je v njegovem delu ocena in podatki o komercialni vrednosti projektiranih železnic. Ti podatki govori-jo absolutno za nas. V njih je konstatirano sledeče:

1. Proga Kočevje—Vrbovsko stane po njegovem računu 214 milijonov, skupaj odnosno 3,97 milijonov na 1 km. Dohodke iz potniškega prometa računa na tej progno na 1 km 104.000 dinarjev, iz tovarnega prometa pa 272.000, skupaj 376.000 Din. Za bazo vzame prometni koeficient 0,65, pri katerem znašajo torej celokupni izdatki 244.000 Din in ostane tako absolutni čisti dobiček 132.000 Din. Ker pa znašajo letne obresti na investirani kapital 368.000 Din, računa on, da postane ta proga z 10 leti rentabilna, dočim bi Št. Janž—Sevnica postala že po 6 letih, Krapina—Rogatec po treh letih in Straža—Kočevje pa po 4 letih rentabilna. Pripomniti moram, da varira rentabilnost ostalih predlaganih srbijanskih in bosanskih prog tretje vrste, izvzemši Koprivnica—Varaždin, ki postane rentabilna že po 8 letih in

Beograd—Obrenovac po 11 letih, med 14 in 50 leti. Po tem računu, ki je sestavljen na gotovih premisah, ki se na podlagi sedanjega proučavanja z nobeno varijanto ne morejo spremeniti bistveno v naš neprilog, imajo naše proge absolutno prioriteto pred vsemi projekti in bi bilo skrajno neodgovorno, ako se gradijo železnice, ki bodo šele v 30 do 40 letih postale rentabilne, namesto prog, ki bodo rentabilne v par letih.

5. Načrt ing. Nikola Gjurića.

Projekt ing. Gjurića je po svoji koncepciji zelo originalen in nima glede Slovenije nobenega stika z idejami ostalih projektantov. On je mišljenja, da ima Slovenija dovolj železniške mreže in ne potrebuje nikakih dopolnil.

Ing. Gjurić pohaja s stališča, da je naloga mreže glavnih prog vezati medseboj posamezne prometno-zemljepisne oblasti države. Toda mreža ima poleg tega tudi naloge, ki izvirajo iz potrebe eksploatacije in katere je treba uvaževati, da ostane proga čimnajbolj rentabilna. Te naloge so:

1. Mreža glavnih prog mora po geometrični obliki in po svojem razporedu nuditi možnost najboljšega izkoriščanja voznega parka.

2. Mreža glavnih prog mora biti tako projektirana, da tudi prekinjenje prometa na eni izmed prog ne ovira pravilnega funkcioniranja državnega prometa, to je, da mora biti vsak del glavne proge položen tako, da odgovarja vsaj v dve smeri prometa.

3. Mreža glavnih prog mora omogočati lahko sestavo voznega reda za potniške vlake, tako da dobivajo vse vspešne linije dobre vozne zveze.

4. Mreža glavnih prog mora omogočavati lahko in uspešno železniško prometno administracijo z najmanjšo porabo osebja in materijala.

5. Mreža glavnih prog mora odgovarjati gospodarskim potrebam države in njene trgovine, da po potrebi z lahkoto izpremenijo smeri zunanje trgovine in prevažna blago na vsa periferna tržišča.

6. Mora odgovarjati potrebam državne brambe.

To je naloga glavnih prog. Sporedne proge pa morajo vezati posamezne prometno-geografske pasove in točke.

Zdrav princip gradbene politike je po njegovem mnenju ta, da se gradijo samo one proge, ki so v stanju, da se same vzdržujejo in odplačujejo. Od tega principa sme država odstopiti samo v sledečih treh slučajih:

1. Ako hoče povzdigniti kak kraj, ki je vsled pomanjkanja prometnih zvez gospodarsko zaostal, ne pa radi tega, ker ni gospodarskega napredka zmožen. Ta primer bi se lahko nazival: primer kolonizacije.

2. Ako to zahtevajo obrambeni interesi države.

3. Kadar to zahteva narodna čast.

Nato razmotriva avtor v svojem referatu vrste železnic in kategorije prog, mednarodni zemljepisni položaj naše države in zveze s sosednimi železniškimi mrežami. Glede izhodišča na morje pravi, da je prvo treba rešiti vprašanje, koliko luk imamo podpirati in na to je njegov odgovor, da je to lahko samo ena luka. Naša država naj ima samo eno pristanišče, ki naj bi imelo obseg in kapaciteto Trsta.

Ako to podelimo na več pristanišč, ne bomo imeli dovolj tovara, da si osiguramo dostop velikih ladij dolge plovede in bi ostal še nadalje Trst naš posrednik, ki nas itak danes smatra za svoje zaledje. Za druga manjša pristanišča ne bi se imela država brigati, treba jim je pa pustiti omejeno zaledje in tovar, ki iz njega prihaja.

Njegov predlog mreže glavnih prog obsega sledeče železniške zveze:

1. Rakek (Jesenice)—Ljubljana, Zagreb, Beograd, Niš, Caribrod.

2. Ljubljana, Karlovec, Bihač, Banjaluka, Doboj, Tuzla, Rogačica, Kraljevo, Niš, Caribrod in

3. Ljubljana, Bihač, Doboj, Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Skoplje, Djevdjelija.

Gradilo bi se na progno Ljubljana—Novi, ki je dolga 322 km, še 90 km. Od drugih prog on v Sloveniji ne predvideva. Ljubljani daje on značaj najvažnejšega zapadnega prometnega križišča države.

IZ ČESKOSLOVAŠKE.

Padeč francoskega in belgijskega franka je živahni izvoz češkega porcelana na Angleško ustavil. Sedaj pa, ko se je frank spet dvignil, so dobili Čehi iz Anglije nova naročila, za 9 milijonov Kč zaenkrat. — Izvoz češkoslovaškega prediva na Poljsko raste tako hitro, da je odšlo iz Lodza odposlanstvo tekstilne industrije v Varšavo protestirati pri ministertvu za trgovino in industrijo proti temu uvozu. Zahtevajo kontingentiranje inozemskega uvoza in s tem preprečenje prevelikih čeških množin. — Pisali smo že, da so dobili Čehi velika naročila iz Rusije, od septembra do 20. novembra za 156 milijonov Kč. — Dalje je češka industrija emajla

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh
dobro asortiranih
kolonijalnih trgovinah.

LISTEK.

Univ. prof. dr. Metod Dolenc:

Kako naj se uredi kazensko zakonodavstvo glede bankrota?

I. Celokupno narodno gospodarstvo naše države mora biti v največji meri zainteresirano na pravilnem uredenju v naslovu označene snovi kazenskega zakonika. Kride se strašno množe, inozemski upniki pa bodo v bodoče le kreditirali, ako bodo uverjeni, da naši zakoni skušajo po največji možnosti sprečavati vsakojake nepoštenne praktike v pogledu krive. Tu ne gre ščititi našo trgovino in industrijo pred inozemskimi upniki, ampak zaupanje domačega, kakor tudi inozemskega kapitala do naše trgovine in industrije je treba okrepiti. Z nekakim protežiranjem domačih kreditarjev bi se samo škodovalo drugemu realnemu trgovstvu, ki dela in mora delati tudi s tujim kapitalom.

V Sloveniji velja danes še kazenski zakonik iz l. 1852., ki pa je bil baš glede materije o bankrotu in sorodnih zločinov v l. 1914. popravljen s cesarsko naredbo z dne 10. decembra 1914. Ta naredba je po vzoru zakonodaje iber-

skega polotoka in romansko-amerikanskega teritorija stvar tako uredila, da se značijo zločini krive v bistvu za oškodovanje upnikov, storjeno na tak način, da zločinec povzroči onemogočenje ali okrnitev zadovoljive upniških zahtev. Pri tem se napravi razlika, ali je bila ta provzročitev storjena naklepno (namenoma, dolozno) ali samo malomarno (v brezbriznosti, kulpozno). Obenem je ta naredba odpravila prejšno zakonito domnevo krivde in kaznivosti prezadolženca, če ni mogel dokazati nesrečo. Izrekla pa je, da je kazniv tudi, kdor nakloni ugodnosti poedinim upnikom; in, kdor nezadovoljujoče vodi poslovne knjige. Pa tudi razne spletke v konkurznem ali poravnalnem postopanju in pri poslovnem nadzoru je citirana naredba stavila pod kazni. Ni dvoma, da so vsa ta določila zadovoljevala doma in v internacionalnem prometu, osobito z inostranstvom, kjer imajo isto zakonodajo kot mi (Češkoslovaška, deloma Poljska, Nemška Avstrija) in so zatorej dobro informirani, dolgej gre zaščita zaupnega kapitala napram nepoštenim praktikam.

II. Sedaj naj dobimo nov kazenski zakon, novo ureditev te materije za vso našo državo. V letošnji oktoberski številki »Policijske«, popularno-pravniške revije, ki izhaja v Beogradu in je v Sr-

biji zelo razširjena, se beograjski odvetnik Mihael Obuljen, naš stari znanec iz Dalmacije, britko pritožuje, da se osnutki novih zakonov izdajajo pri nas samo v suhem besedilu in brez nagibov, da se torej pravzaprav niti ne ve, kaj se hoče doseči z dotičnimi določili. Mi smo se v tem pogledu mnogokrat pritoževali, pravniški kongres je zahteval l. 1924. v Zagrebu s posebno, soglasno sprejeto resolucijo, da se naj ta tehnična hiba našega zakonodavstva odpravi. Pa vse zaman! Češkoslovaška republika je izdala letoš svoj pripravljani načrt za kazenski zakonik, to pa v češkem, nemškem in francoskem besedilu in sicer z obširnimi motivi, ki reprezentirajo knjigo 277 strani. Pri nas pa se zdi, kot bi se mnenja nasvetov inozemskih strokovnjakov ne potrebovala, z nagibi pa ne hotelo v javnost... Ravno kar že razpravlja poseben odsek v narodni skupščini o besedilu bodočega edinstvenega kazenskega zakonika; ali o nagibih za pojedina določila javnost ne izve ničesar... To naj služi za opravičilo, zakaj ne moremo pri naših izvajanjih ničesar drugega vzeti v pretres nego — goli tekst vladinega predloga. Pretresati pa hočemo samo nekaj glavnih vprašanj, to pa vsekakor iz uvodoma povdarjenega vidika, da gre predvsem za zaščito celokupnega našega trgovstva in

industrije in da v interesu splošnosti ne bi bilo umestno, dajati poedinim grešnikom priliko, da se izmotajo iz mreže zakona — brez kazni.

III. Vladina predloga za edinstveni kazenski načrt predvideva »lažno bankrotstvo« (banqueroute frauduleuse) in pa »prosto bankrotstvo« (banqueroute simple). Prvo ima za predpogoj (§ 336): 1. da dolžnik z naklepom, da svojih dolgov ne bo plačal, navidezno ali resnično svoje imovinsko stanje poslabša, 2. da se je nad njegovo imovino zaradi tega otvoril konkurz. (Primer, da se resnična otvoritev konkurza radi nezmožnosti pokritja stroškov ni izvršila, je izjednačen z resnično otvorjenim konkurzom.) Ravnanje (dejanje ali dopuščanje), ki vsebuje tako navidezno ali resnično poslabšanje imovinskega stanja, pa sme utrditi zakonodajatelj za eno od naslednjih postopanj dolžnika: Prikrivanje, navidezna prodaja, brezplačni odstop, odprodaja za nezatno ceno, uničba vse ali dela imovine; dalje: zaključenje lažnih (neresničnih) pogodb ali prizpoznanje neresničnih dolgov; dalje: opuščenje vodenja predpisanih knjig ali prikrivanje, uničenje istih; slednjič: prenos trgovine in tvrdke na drugo osebo brez vednosti še nepoplačanih upnikov.

(Dalje sledi.)

(sklenine) posredovala pri vladi v tem smislu, naj se pri bodočih trgovskih pogajanjih z Jugoslavijo, Rumunijo in Bolgarijo ozira vlada na razmeroma visoko in v zadnjem času zopet zvišano carino na emajlno blago v teh državah. Ta carina izvoz emajla zelo ovira. Zlasti Rumunija napravlja tako visoko carino, da ima popolnoma prohibitiven značaj, čeprav po zahtevi čeških industrijcev v Rumuniji te industrije skoraj sploh ni. — V Pragi bodo postavili v nekaterih tržnih lopah stojnice, ki bodo imele za namen pocenitev mesa. Prehranjevalna komisija je uprave tržnih lop pozvala, naj ji predložijo seznam prostih stojnic. Pa ne bodo prodajali samo ceneno meso, temveč tudi druga živila. Isto bodo napravili tudi v drugih mestih republike, zlasti pa v industrijskih centrih. — Letošnja sladkorna kampanja je označena po manjši količini sladkorne pese, ki se bo javila v 400.000 ton manjši produkciji surovega sladkorja napram lanskemu letu. Rafinerije zato ne bodo imele iste množine na razpolago, s tem se rafinadni stroški zvišajo in se zmanjša konkurenčna zmoglost na svetovnem trgu. Druga neugodna točka je dvigovanje morske voznine, v zvezi z angleškim premogovnim štrajkom, s čimer se dobiček za sladkor v inozemstvo prodan, zopet zmanjša. Te neugodne točke popravi nekoliko dvig cene na svetovnem trgu, a ne popolnoma. Zlasti občuten je tudi udarec, ki ga je zadala češkoslovaški sladkorni industriji Anglija, največja odjemalka češkoslovaškega sladkorja. Z velikanskimi državnimi podporami so ustvarili tam lastno pesno sladkorno industrijo, ki je in bo vrgla letos od oktobra do decembra na trg 150.000 ton sladkorja, prav tedaj, ko je in bo prišel na angleški trg tudi češki sladkor.

Trgovina.

Za trgovske zveze s Palestino. Informacije o uvoznih in izvoznih prilikah v Palestini daje: Palestina & Near East, Economic Magazine, Tel-Aviv (Palestina). P. O. Box 21.

Trgovinska pogodba med Italijo in Grčijo podpisana. Dne 24. t. m. je bil podpisan v dvorani zmage v palači Chigi definitivni tekst trgovinske pogodbe med Italijo in Grčijo. Pri podpisovanju so bili navzoči ministrski predsednik on. Mussolini in nekateri visoki uradniki raznih ministrstev ter grški zastopniki, ki so vodili pogajanja. Ceremonija podpisovanja je trajala samo nekoliko minut. Predsednik vlade je spregovoril nekoliko besed, s katerimi je pozdravil važen dogodek, ki priča o pristranih odnosih, ki vladajo med Italijo in Grčijo. Pogajanja za ravnokar sklenjeno trgovinsko pogodbo so bila precej težavna in dolgotrajna. Težave je povzročilo vprašanje pravic obeh pogodbenikov do obrežne plovbe, katere Grčija nikakor ni hotela priznati Italiji. Kakor zatrjuje »Tribuna« je bilo tudi to vprašanje za Italijo ugodno rešeno.

Poljska trgovinska bilanca. V oktobru t. l. je znašal poljski izvoz 1179 milijonov zlatov, uvoz pa 1021 milj. Aktiviteta je izkazala torej 15.700.000 zlatov; v septembru je bila 293, v avgustu 364, v juliju pa 551 milj. zlatov. Ta vedno padajoča aktiviteta je neposredna posledica mednarodni semenj v Lyonu se vrši prihodnje leto od 7. do 20. marca.

Vinarska razstava in sejm v Ivanjkovcih. Kakor smo že poročali priredi tukajšnja vinarska zadruga »Jeruzalemcanci« dne 9. decembra t. l. v restavracijski dvorani tik kolodvora vinski sejm in razstavo. Prijavljenih je že nad sto vrst vina in to izključno iz ormoškega in ljutomerskega okraja, pričakuje se pa še precejšnje število prijav. Interesenti bodo imeli tako priliko spoznati letošnji pridelek, videli pa bodo tudi še, kar je od letnika 1925 tukaj. Naš kraj leži sredi ormoško-ljutomerskih vinogradov, prostor izredno ugoden, ker je tik kolodvora, je torej prireditel neodvisna od vremena. Vlakovne zveze so na vse strani

zelo ugodne. Vsi, ki imate interes za ljutomersko vino, udeležite se tega sejma.

Semenj za semena v Lwovu. Uprava Orientalnega semnja v Lwovu priredi dne 14., 15. in 16. januarja 1927 velik semenj za (semena vseh vrst). Informacije in prijavnice dobijo intereseanti v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

sledica trajno se dvigajočega uvoza, ki se je dvignil od 659 milj. zlatov v juliju na 921 milj. zlatov v avgustu, 853 v septembru in 1022 v oktobru.

Izvoz cementa iz Jugoslavije. Generalna carinska direkcija priobča številke o izvozu cementa v zadnjih letih. Leta 1922 je znašal izvoz 182.000 ton v vrednosti 72.200.000 dinarjev, leta 1923 235.640 ton in 143.200.000 dinarjev, leta 1924 341.630 ton in 189.400.000 dinarjev, leta 1925 354.420 ton v vrednosti 173.700.000 dinarjev; v prvi letošnji polovici pa 180.730 ton v vrednosti 94 milj. 600.000 dinarjev. Največji odjemalec našega cementa je Egipt.

Industrija.

Naloge železnega kartela. Predsednik železnega kartela Mayrich je izjavil dopisniku »Petit Parisien«, da je glavni namen železnega kartela stabilizacija težke industrije. Ker skuša železni kartel omejiti, v kolikor je pač mogoče, vsakršen riziko, je jasno, da si ne bo prizadeval umetnim potom skrbeti produkcijo in navijati cene. Združene države skušajo ceneje in boljše producirati nego Evropa; zato pa je Evropa prisiljena organizirati svojo industrijo. Kartel se bo boril tudi proti izvoznim in uvoznim carinskim tarifom, radi katerih je sklepanje trgovinskih pogodb zelo oteženo.

Kartelizacija angleške bombaževe industrije. Keynes je na predavanju v Manchesteru predlagal, naj angleška bombaževa industrija opusti dosedanje politiko produkcijske omejitve in naj se združi v kartel s centralno prodajno organizacijo, kakor jo ima nemška industrija. Keynesov predlog so tovarnarji bombaža z zadovoljstvom vzeli na znanje in so izvolili odbor, ki naj novo organizacijo angleške tekstilne obrti ne preneha obravnavati.

Ruska sladkorna industrija. Po podatkih sladkornega trusta od 1. novembra so producirali na 439.000 desjatinah 57.000.000 stotov sladkorne pese, kar da povprečno 1307 stotov na desjatio. Od 151 za kampanjo v poštev prihajajočih sladkornih tovarn jih je 148 že začelo delati. Do 1. novembra so predelale 23.400.000 stotov pese in so napravile 3.400.000 stotov kristalnega sladkorja. Od 15 rafinerij, namesto lanskih 17, jih je devet že začelo delati in so napravile do 1. novembra 353.000 stotov rafinadnega sladkorja.

Denarstvo.

O dunajskih bankah. V pogajanjih glede Unionbanke je nastala nova faza. Te dni je prišla ponudba nemške Orientbanke skupaj z Diskontno družbo. V konsorciju teh dveh bank so tudi nekateri dunajske banke. Namen konsorcija je, da napravi iz Unionbanke dunajsko Orientbanko in sicer po vzoru nemške Orientbanke. Skupni nastop nemške banke z Diskontno družbo omogoči skupno postopanje dunajskih vebank pri novi organizaciji Unionbanke. So pa tudi še drugi načrti. — Afera Centralne banke, ki vznemirja avstrijsko javnost že več mesecev, bo sedaj končno noveljavno rešena. Pododbor bo poslal vladi tozadeven predlog. Vso stvar bodo tako likvidirali, da bo dala država na razpolago 35 milijonov šilingov, ki so še potrebni, ali pa, če bi to ne bilo mogoče, da bi Centralna banka prosila za sodno poravnalno postopanje. Upniki bi računali lahko s kvoto 60%. Likvidacijo bi prevzela kontrolna banka.

Ogrsko denarstvo. Na podlagi dogovora z Narodno banko je državna uprava primorana, da plača svoj dolg pri Narodni banki. Šele ko bo to izvršeno, bo nova vrednota prava zlata vrednota. Odplačevanje dolga se je že pričelo in je plačala ogrska država Narodni banki 6 milijonov 400.000 pengö. Ko bo nova denarna enota v obtoku, bodo ves nakovalni dobiček porabili za plačilo dolga in računijo s tem, da bo ves dolg kmalu poplačan. — Položaj na ogrskem denarnem trgu je označen po velikih obilici denarja. Blagovni oddelki bank po-

Češkoslovaška obrestna mera. Govorili so, da bo Narodna banka s 1. januarjem obrestno mero zopet znižala. Merodajni krogi javljajo, da so te govornice samo kombinacije in zaenkrat brez vsake podlage. Vprašanje znižanja obrestne mere je odvisno od toliko okoliščin, da ni misliti na to, da bi mogla Narodna banka že sedaj kaj sklepati za mesec januar.

trebujejo sicer večjih glavnih, a letos ni bilo povodom žitne, sladkorne in špirtovne kampanje na banke nobenih zahtev in zato lahko zadovoljijo vsako prošnjo za kredit v popolni izmeri. Je pa tudi veliko inozemskih kreditnih ponudb in je šla tudi zato konjunktura gor. Kapitala je kar preveč in se banke zelo trudijo, da ga primerno nalože.

Carina.

Zvišanje ruske carine. Svet ljudskih komisarjev Sovjetske zveze je potrdil spremembo raznih carinskih postavk. Bombaž, ki so ga doslej prosto uvažali, bo zacarinjen odslej s 15 kopejkami in pol. Padeč ameriškega bombaža je omogočil nastavek take carine, da se cena ameriškega bombaža približuje sedaj ceni turkeštanskega bombaža. Dalje o zvišanju carine na čaj (od 148 na 2 rublja), na barvano blago in na elektrotehniške predmete. Za stroje so določili enotno carino 6¼ kopejke za 1 kg. Vsled novih odredb se bo donos carine dvignil za 25 do 30 milijonov rubljev.

Davki in takse.

Plačanje davka na poslovni promet pri izvozu luksuznega blaga iz Francije. Pri prodaji luksuznega blaga se pobira v Franciji 12 odstotni davek na poslovni promet. Ta davek pa se lahko zniža na 3 odstotke, če se kupljeno blago izvozi in če je kupec inozemski trgovec. Zaradi kontrole mora inozemski trgovec francoskemu prodajalcu dati posebno izjavo, potrjeno od pristojnega francoskega konzula (pristojbina 24 zl. frankov).

Statistika o rentnini. Finančna delegacija uradno objavlja, da izide dne 27. t. m. v 109. kosu Uradnega lista statistika o rentnini, katero so odvedle delniške družbe, regulativne hranilnice in zadrage v smislu § 133. zak. o osebnih davkih v letih 1924 in 1925 od izplačanih in kapitaliziranih obresti, kolikor niso bile po finančnem zakonu davka proste, ker niso dosegale 5000 Din. Iz te statistike je za vsako leto razvidno število denarnih zavodov, ločeno po davčnih oblastvih I. stopnje; tudi vsote izplačanih in kapitaliziranih davka prostih obresti od hranilnih vlog so ločene od onih, ki so davku podvržene. V letu 1924 je vseh 469 zavodov izplačalo (kapitaliziralo) skupaj 80.940.200 Din obresti. Od teh je bilo 51.139.800 Din davka prostih in se je le od zneska 29.800.400 dinarjev davku podvrženih obresti odvedlo na davku in državnih pribitkih 1.267.048 Din. — V letu 1925 se je število denarnih zavodov za enega povečalo. Znatno so se pa zvišale izplačane in kapitalizovane obresti, ki znašajo v skupnem znesku 112.035.600 Din. Ves povešek na obrestih zadeva le davka proste obresti, katerih vsota znaša to leto 85.640.900 Din — nasprotno se je pa vsota davku zavezanih obresti znižala na 26.394.700 Din in se je odvedlo državnim blagajni le 1.151.325 Din.

Promet.

Češkoslovaška družba za plovbo po Labi. Ta družba je bila ustanovljena leta 1922, državna udeležba na glavnici znaša 72%. Delovanje družbe se je pričelo za časa inflacije na Nemškem in so nastale vsled tega velike zgube, ki so jih krili s posojilom pri Deželni banki. Za kritje zgub je dalo trgovsko ministrstvo 3 milijone Kč leta 1923, delavno ministrstvo pa leta 1925 175 milj. Kč. Akcijski temelj iz inflacijske dobe bodo prikrojili sedanjim razmeram.

Hamburg - Amerika. Na občnem zboru družbe Hamburg-Amerika so potrdili združitev z družbo Deutsch-Austral-Kosmos. Odkar družba obstoji, je ta združitev največja in najpomembnejša. Poudarjali so, da je dosti bolj škodljivo, če si na svetovnem morju delata dve hamburški družbi konkurenco, kakor pa če obratuje ena sama črta. Razmerje do Severoameriškega Lloydja je najboljše. Potrebno bo zvišanje kapitala.

Kupujmo in podpirajmo domači izdelek, izvrstno KOLINSKO CIKORIJO

RAZNO.

Zborovanje italijanskega gospodarskega sveta za znižanje cen življenskih potrebščinam. Dne 22. t. m. se je sestel v Rimu višji gospodarski svet. Njegova posvetovanja so bila posvečena draginji, ki še vedno vlada vsepovsod, čeprav je lira v polednjem času znatno pridobila na svoji vrednosti. Posvetovanja je otvoril z daljšim govorom minister Beluzzi, ki je med drugim povdarjal, da je treba bolj približati konsumente producentom. Med tem ko namreč cene na debelo padajo, one na drobno naraščajo. Draginjsko vprašanje je življensko vprašanje Italije. Italijanski industriji, ki je šele v razvoju in ki nima surovin, je potrebna cena delavska moč, ako se hoče uspešno boriti proti konkurenci tujih industrij. Delavske moči pa bodo le tedaj poceni, ako bodo poceni tudi najnujnejše življenske potrebščine. Po ministrovem govoru se je razvila daljša debata, nakar je bilo sprejetih cela vrsta predlogov za borbo proti draginji. Popoldne se je višji gospodarski svet posvetoval o znižanju železniških tarif za izvoz, katere namestitev priporočiti vladi v mejah, katere dovoljuje proračun prometnega ministrstva. Vsi italijanski listi so enodušno mnenja, da je treba končno preiti od posvetovanj čimpreje tudi k dejanjem.

Ukrajina. Po dosedanjih številkah ukrajinskega gospodarstva je doseglo ukrajinsko narodno gospodarstvo 91 odstotkov predvojne višine, dočim se je dvignilo število prebivalstva napram predvojnemu stanju za 4 odstotke. Vrednost poljedelske produkcije je znašala 1923/24 1703 milijone rubljev, 1925-1926 že 2079 milijonov, in bo dosegla 1926/27 po cenitvah 2132 milijonov rubljev. Vrednost industrijske produkcije je znašala v gospodarskem letu 1923/24 742 milijonov rubljev, 1925/26 že 1917 milijonov in bo dosegla 1926/27 okoli dveh milijard rubljev. Izvzemši kotlino ob Doncu ima Ukrajina sedaj 707 glavnih električnih naprav s skupno močjo 140.000 KW. Po novem elektrifikacijskem načrtu bodo napravili tekom prihodnih let z investicijo 120 milijonov rubljev 18 novih prvorazrednih elektrarn.

Kuba in Filipini. Na Kubi je z odlokom predsednika v Havani produkcija sladkorja omejena na 4.500.000 ton. Leta 1913/14 je znašala 2'60 milj. ton, leta 1924/25 5'13, 1925/26 pa 4'90 milj. ton. Če bodo s tem dosegli zaželjeni uspeh, je pa zelo dvomljivo; kajti ob istem času prihaja brzojavka iz Manile, glavnega mesta Filipinov, in nam pravi, da produkcija sladkorja na Filipinih trajno raste. Napravili bodo velike plantaže in rafinerije, ki bodo tekom prihodnjih desetih let omogočile dvig produkcije na 10 milijonov ton. Leta 1913/14 so dali Filipini 266.000 ton sladkorja, 1924/25 581.000, 1925/26 470.000 ton. Vsakoletni dvig produkcije bo spričo novih naprav sedanjim in bodočim omejitvam na Kubi lahko popolnoma kos ali pa jih bo tu-

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

za dom, obrt in industrijo v vseh opremah.

Istočam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezanju brezplačen. Večletna garancija. Delavnica za popravila. Nizke cene, tudi na obroko.

Josip Petelinc Ljubljana

glizu Prešernovega spomenika.

di prekosil. V Havano so sklicali svetovno konferenco, ki naj se temeljito bavi s proučevanjem sladkornih vprašanj, pa ji ne obetajo nobenega posebnega uspeha. Tudi voditelj sladkorne produkcije na otočju Havai gledajo na konferenco zelo skeptično.

Letnik adresarjev. V založbi »Hans Fröhlich Verlag« v Münchenu 50, Königsdorferstrasse 10./0 izide koncem tega leta »Jahrbuch der Adress und Jahrbücher 1927«, cena bo 6 Mrk. V zbirki bodo tudi vsi važnejši adresarji inozemstva. Notice do 2 vrst a 12 cm se sprejmejo brezplačno (do 30. novembra t. l.)

Kdo je imel dobiček od štrajka angleških rudarjev? Dobiček od angleškega štrajka so imele v prvi vrsti nastopne države: Nemčija, Poljska, Češkoslovaška, Francija, Belgija in Združene države ameriške. V kaki meri so navedene države na dobičku, kažejo produkcijske in izvozne številke. Nemčija je od maja do novembra t. l. izvozila poleg večje množine jekla še 20 milijonov ton premoga več nego leta 1925. Češkoslovaška produkcija premoga se je podvojila, na Poljskem se je v zadnjih mesecih dvignila za 8,3 milijonov ton, v Združenih državah pa je dosegla večja produkcija premoga preko 55 milijonov ton, v Franciji na 3, v Belgiji na 2 milijona ton.

Ljubljanska borza.

Petek, 26. novembra 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 75, bl. 79; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 336; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dežel. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 195, bl. 199; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 140; Merkantilna banka, Kočevje den. 100; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 865, bl. 870; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 170, bl. 180; Strojne tovarne

in livarne d. d., Ljubljana den. 100; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 325; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 105; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 55, bl. 65; »Sešir«, tovarna klobukov d. d. Skofja Loka den. 104.

Blage: Bukova drva, suha, zdrava, meter-ska, feo meja den. 23.25; testoni, monte, feo vag. Sušak den. 540; bukovi železniški pragovi: 2.51—2.60 m 23/24×13½/14×14, feo vag. meja 60 vag. den. 39, bl. 39, zakl. 39; bukovi železniški pragovi: 2.45—2.50 m 22/23×12½/13, feo vag. meja 60 vag. den. 33, bl. 33, zakl. 33; trami monte, feo vag. nakl. post. bl. 230; deske, smreka, jelka, 18 mm, 4 m, I., II., III. monte, feo nakl. post. bl. 480; pšenica, 75/76, feo vag. nakl. postaja bl. 295; koroza umetno sušena, feo vag. nakl. postaja bl. 155; koroza nova, času primerno suha, feo vag. nakl. post. bl. 140; koroza nova, času primerno suha, za december, feo vag. nakl. postaja bl. 145; koroza, času primerno suha, za januar, feo vag. nakl. postaja bl. 150; ajda prekmurska, feo vag. nakl. post. 335; rž, 71/72, 2%, feo vag. nakl. postaja bl. 225; ječmen krmilni, 62/63, feo vag. nakl. post. bl. 170; ječmen krmilni, 63/64, feo vag. nakl. postaja bl. 180; ječmen letni 65/66, feo vag. nakl. post. bl. 192.50; oves, feo vag. nakl. post. bl. 160; otrobi drobni, feo vag. nakl. postaja bl. 125; fižol beli, 3—4%, feo vag. nakl. post. bl. 180; fižol rmeni, 3—4%, feo vag. naklad. post. bl. 180; krompir, feo vag. slov. postaja bl. 135; laneno seme, feo Ljubljana den. 380; laneno seme Podravina, feo Ljubljana den. 370.

TRŽNA POROČILA.

Dunajska borza za kmetijske produkte (24. t. m.). Velike žetve, ki se pričakujejo na južni zemeljski polovici, in močno znižanje tovarninskih rat so poostriili rezerviranost na ameriških borzah in povzročili nadaljnji padec terminskih notic. Tudi v Budimpešti so tečajji popustili. Zaradi tega se je kupčija na dunajskem tržišču še bolj omejila. Čeprav je oslabilitev tendence v današnjem prometu bila povzročena izključno le pod vplivom vesti iz inozemstva, so vendar vzroki trajajoči stagnaciji na dunajskem tržišču drugi. Kot glavni vzrok se navaja premi-

kajoča se uvozna carinska postavka za žito, ki nezdravo vpliva na razvoj tako kupčije kakor cen. Uradno notirajo za 100 kg v šilingih vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 41 do 42, Tisa, 79—80 kg 46.50 do 47.50; rž: 32—34.25; ječmen: domači I. 37—40, slovaški 37—41; turščica: 23.50—24.75; sušena 23.50—26.50; oves: domači 25—25.50; pšenična moka »0« (v trgovini na debelo): domača 75—78, madžarska 71—76, jugoslovenska 70—74.

Cena živini v Marselju. V klavnici v Marselju so notirale cene za živino v tednu od 29. oktobra do 4. novembra (računajoč za 100 kg žive teže): 1. voli in krave I. vrste 800—890 fr., II. vrste 600 do 775 fr.; 2. ovni in ovce I. vrste 1100 do 1150 fr.; II. vrste 850—1000 fr.; 3. teleta I. vrste 1250—1350 fr., II. vrste 1000 do 1200 fr.; 4. jagnjeta I. vrste 1350 do 1450 fr., II. vrste 1150—1250 fr.; 5. domače svinje 1310—1325 frankov.

TRIKO-PERILLO
za moške, žene in otroke,
volna v raznih barvah, rokavice,
nogovnice, dokolenice, nahrtniki
za šolarje in lovce, dežniki,
kloti, siloni, žepni robl, palice, vilce, noži,
skarje, potrebščine za šivilje,
krojače, čevljarje, brivce
edino le pri tvrdki

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Najnižje cene! Na veliko in malo!

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. novembra t. l. ponudbe za dobavo 3 omaric za vozne

karte; do 3. decembra t. l. za dobavo 12.000 kg šamotne malte, za dobavo 1000 kilogramov pisane bombaževine; do 7. decembra t. l. za dobavo dimnih cevi, kolen in peči. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 18. decembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave platnenih snažilnih rutić, glede dobave 100 ton bukovega oglja, glede dobave 400 parov cokelj za pepearlarje, glede dobave 3000 kg jedrnatega mila; do 20. decembra t. l. pa pri isti direkciji glede dobave raznega steklenega materijala ter glede dobave karbidnih gorilcev.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 9. decembra t. l. ponudbe za dobavo 130 m³ jamskega lesa. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 20. decembra t. l. ponudbe za dobavo steklenega in porcelanastega materijala (krozniki, skodelice, čaše, vrči itd.). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 29. decembra t. l. pri Dravski divizijski oblasti v Ljubljani (artilerijska radionica) glede dobave 200 kg cinkasto sive oljnatne barve. — Dne 10. decembra t. l. pri Upravi Dravske Stalne vojne bolnice v Ljubljani glede dobave živil za čas od 1. januarja do 31. marca 1927 (telečje meso, mleko, žemljice, vino, moka, sladkor, ješprenjček, pražena kava). — Dne 13. decembra t. l. pri intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 320.000 kg ovsa. — Dne 27. decembra t. l. pri Upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 17.500 risov cigaretnega papirja; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu pa glede dobave delov za lokomotive.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzojavke: Kredit Ljubljana

Telefon štey. 40, 457, 548, 805, 806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Vse vrste trgovske knjige kot: ameriški journali, glavne knjige, blagajniške knjige, vsakovrstne štrance, bloke, mape kakor tudi vse vrste šolske zvezke vam nudil s svojimi prvovrstnimi izdelki najugodnejše

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florijanska ulica št. 14

knjigoveznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.

Na veliko!

Na malo!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenike

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristinoga vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

© Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje. ©

Naročajte in razširjajte Trgovski list!

Izšla je
Blasnikova
VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozarjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smó plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stané 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih

tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg štey. 12

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin.

Lastna knjigoveznica

TELEFON ŠT. 552

TISKARNA MERKUR

TRGOVSKO - INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, statute, vabila, letake, lepake, posetnice i. t. d.

TELEFON ŠT. 552